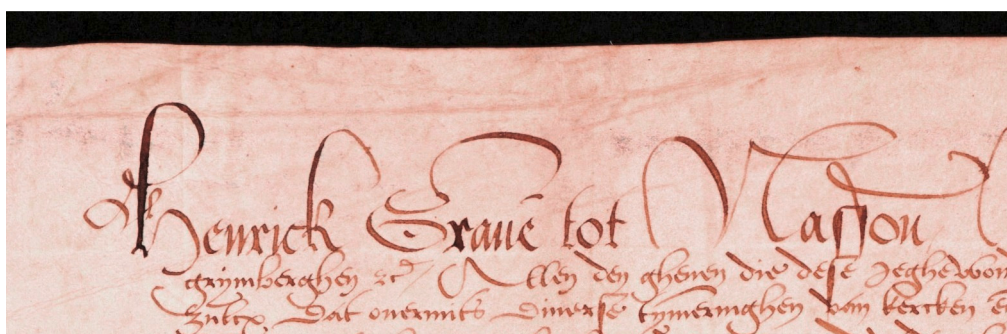

Oorkonde gegeven door Henrick, Graaf van Nassou en heer van Breda over het verplaatsen van het Begijnhof van Breda 30 juni 1531

Stadsarchief Breda - NL-BdSA-ARC015-4-1, -2 en -3

Transcriptie : Jef Van den Bergh, Turnhout, 2 augustus 2020

Regest : 30 juni 1531 - Henrick, Graaf van Nassou en heer van Breda, wenst de beveiliging van zijn kasteel in Breda te verbeteren. Hiertoe moet het begijnhof verplaatst worden. De toelating van Gerardus vander Markt, bisschop van Luik, werd gevraagd. Die stemt in mits de begijnen een aangemeten vergoeding (*recompensationem condignam sufficientem et honestam*) krijgen. De graaf zal op zijn kosten het nieuwe hof deels laten ommuren en de afbraak bekostigen. Naast het bedrag van de vergoeding worden nog talrijke punten vastgelegd.

Henrick Graven tot Nassou, Carcaxane, tot Seneffe, Grave tot Catzenellenboghe, tot Vyanden ende tot Cyd, heere tot Breda, tot Diest, tot Grimberghen.

Allen den ghenen die dese jeghewoirdighe zien zullen Saluyt.

Alzoo wy aenmerckende dat het beghynhoff in onser stadt van Breda ghefondeert by wylen onsen vorderen heeren tot Breda te nae onsen sloote ende casteele gheleghen is zulcx dat overmits diverse timmeringhen [van hout opgebouwd, gebouwd in het algemeen] van kercken ende huysen die de beghynen ghedaen hebben onse voirs[creven] slot in tyden van oorloghe ende tweedracht de welcke god verhueden wille daer by in grooten perykel commen mochte begheerende daer in te remediëren hebben wy t'zelve den hoochweerdigen in god vader heeren Gerarde vander Markt by de godlycke voirsienicheyt Cardinal tot Ludick te kennen ghegheven.

Ende daer op van zynder E. gheobtineert zekere brieven ende privilegie daer af de teneur van worde te worde hier nae volght. Gerardus de Marka miseracione divina tituli sancti Crisogoni ecclesie presbyter Cardinalis Archiepiscopus Valentie Episcopus Leodiensis dux Bullonensis Comes Lossensis etc. Notum sit universis et immo testat singulis [Q] [omnium] ad nostram deventum sit notitiam beghinagium oppidi de Breda arti seu castro illius admodum nimis propinquum et contigum situm esse decentiusque ac salubrius fore idipsum

beghinagium unacum fuit appenditiis quibuscumquis distantius et remotius ab eodem castro merito transferri et in alio loco situari et fundari debere ut inibi abstractius et devotius eiusdem beghinagii religiosa sorores aliarum religiosiarum personarum more hoc in seculo vivere possint. Ad hoc affectuose apud nos sollicitante petente et procurrari faciente.

Illo et generoso viro domino Henrico comite de Nassou marchione de Seneffes et domino de Breda etc. Nobis placere nostrisque consensu et assensu procedere ut dictum beghinagium in alium locum infra aut extra [menia] oppidi Bredensis in quo seu ad quem locum oportinunius et decentius eidem domino Henrico videbitur et placebit integre aut in partibus transferatur aut pars propinquior castro ab eodem beghinagio separetur et ad usum eiusdem castri et comitis applicetur.

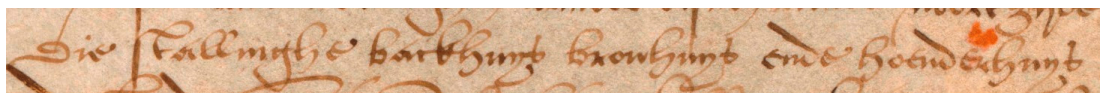
Cui comiti id faciendi plenam licentiam et potestatem damus et concedimus conscientias hinc inde utrimque partis desuper exonerantes. Salvo tamen et promiso quod pretactus dominus comes in eius oppido aut extra in alio loco ubinam illi libuerit sat propinquo recompensationem condignam sufficientem et honestam assignabit iuxta loci usurpationem ac estimationem cum consensu ad hoc ius pretendendum et competentium. Datum [gaudani] nostris sub signo manuali et signeto secreto Anno a nativitate domini

millesimo quingentesimo tricesimo primo mensis maii die quintadecima [15 mei 1531]. Aldus ondergheteekent Gerardus ende byden secretaris Bardoul ende ghezeghelt met zynen E. zeghel daer op ghedruct.

Ende alzet wy daer nae by onse gedeputeerde metten meesterssen ende oick metten ghemeynen begynnen vanden voirs[creven] begynhove soe int ghemeyn als int besunder hebben doen communiceren om opte translatie oft verlegghen vanden zelve begynhove een ghevuechelick middel ghevonden te worden.

Soe zyn eyntdelick de voirs[creven] meesterssen ende begynnen nae vele communicacie ende deliberatie wel beraden zynde daer op met onse ghedeputeerde overcommen ende gheaccordeert ende hebben ons gheconsenteert ende bewillicht tghene ende alzo hier nae volcht.

Te weten dat zy derven zullen die noortzyde vanden voirs[creven] begynhove achtervolgende die palen by ons besteken. Ende daer teghen hebben onse

die stallinghe backhuys brouhuys ende hoenderhuys

stallinghe, bachuys, brouhuys ende hoenderhuys in Valckenberch diemen nu toemetsen sal aen die oostzyde.

Item dat wy tot versettinghe van hueren huysen ende in recompensie vander dervinghe van hueren voirs[creven] erven hen geven zouden die somme van zesse hondert Rijngulden eens.

Item dat wy t'zelve hoff aende de voirs[creven] noortzyde ende oick aende oostzyde zouden doen ommueren, op welcken muere de zelve beghynkens sullen mogen tymmeren ende afdaken, behoudelick dat zy daer gheen licht noch vensteren hebben en zullen.

Item dat zy aende westzyde uuyt onsen borchgracht zullen moghen versch water brenghen in hueren hove en dat zy oick aen de zelve westzyde huere privaet stellen moghen omtrent der goten daert nyet hynderlick wesen en zal.

Item datmen hen afdoen zal de lynde opt t'kerckhoff om aldaer huysen te moghen setten. Inghelicx de esschen boomen achter halmale ende haestricht [*dit zijn vermoedelijk twee persoonsnamen*].

Item datmen hen noch zal laten volghen alle die stoffe van jouff[rouwen] Trynen saliger ghedachtenisse huysen ende bynnen poorte van Valckenberghe van hout, yser ende anders al zonder die metselryen d'welck op onsen cost hen afghebroecken zal worden.

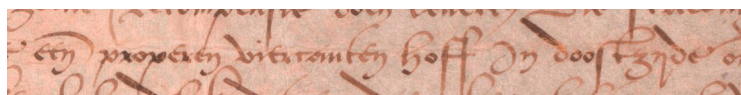
Item dat zy oick zullen moghen betymmeren die plaetse voer haer poorte ter rechter straete toe. Ende want zy een deel erfs verliesen ende engher ghelogeert zullen moeten wesen.

Oft ghebuerende dat zy naemaels tot beter fortunen commen kosten eenighe erven becostigen ende vervallen dat wy hen octroy zullen gheven om t'zelve te moghen coopen.

Ende ten lesten dat wy de voirs[creven] plaetze ende hoeve alzoey die nu hebben sullen voir ons ende onsen nacomelinghen eeuwelick henlieden laten zullen ende de possessie daer van confirmeren.

Doen te weten dat wy de voirs[creven] antwoirde, tractaet, consent ende bewillinghe hebbende voir agreabel ende t'zelve accepteren, approberende ende ratificerende voir ons ende onsen nacomelinghen, heeren ende vrouwen van Breda, by desen den voirs[creven] beghynen hebben doen leveren in ghereeden ende ghetelden penninghen, de voirs[creven] somme van zesse hondert rijngulden van twintich stuvers stuck voire de versettinghe van hueren huysen ende in recompensie vander erminghen vander erfnen aende noortzyde by ons naden palen daer op besteken hen afghenomen ende tot onsen behoef ende aen onsen voirs[creven] slote ende casteele gheapliceert hebben.

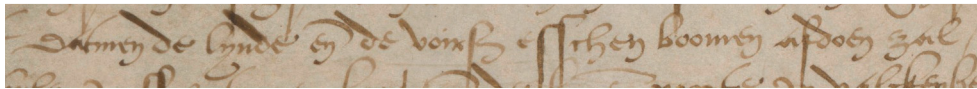
Hen oick voir de zelve recompensie doen leveren die stallinghe, backhuys, brouhuys ende hoenderhuys in Valckenberghe aen d'oostzyde toeghemest ende daer en boven uuyt zunderlinghen gratiën hebben hen ghegheven ende doen leveren aende

eenen properen viercanten hoff in d'oostzyde

voirs stallinghe eenen properen viercanten hoff in d'oostzyde ommuert ende ghesloten, hebben oick t'voers[creven] hoff aende noortzyde ende oostzyde doen bemeuren ende consenteren den beghynkens voer ons ende onsen voirs[creven] nacomelinghen om dien muer te moghen tymmeren ende afdaken behoudelick dat

zy daer gheen licht noch vensteren hebben en zullen, hebben voirts gheordonneert datmen de lynde ende de voirs[creven] esschen boomen afdoen zal.

datmen de lynden ende de voirs esschen boomen afdoen zal

Ende gheconsenteert huere versch water te moghen cryghen ende oick huere privaet te stellen aende westzyde als voirs[creven] is.

Hebben insghelicx op onsen coste doen afbreecken wylen jouffr[ouw] Trynen huys ende de bynnen poorte in Valckenberghe ende hen doen leveren alle de stoffe van dien behalven de metserye.

Ende hebben hen noch voir ons ende ende onsen voirs[creven] nacomelinghen gheconsenteert ende gheoctroyeert, consenteren ende octroyeren by desen dat zy de voirs[creven] plaetse voer huer poorte totter rechter straten zullen moghen betymmeren.

Ende dat zy in toecomenden tyden in de stede vande voirs[creven] huere afgenomen erven ende by manieren ende forme van recompense ende permutatie zullen moghen coopen andere erve aen hueren voirs[creven] hove ghelegghen daer in zy wettelick gheerft ende ghevest zullen moghen wesen om hemlieden ghevuechlicker ende ruymer te logieren.

Welcke erve alzoe by hen te coopen ende de plaetse vanden voirs[creven] hove ghelyck zy die nu hebben zullen, zy eeuwelick ende erfelick zullen mogen behouden zonder dat wy noch onse nacomelinghen oft andere hem die zelve zullen eenichssins benemen, verminderen noch hemlieden daer in onghebruyck oft belet doen ende tot dien eynde confirmeren wy henluyden de possessie van dien mits desen om t'zelve rustelick, vredelick ende volcomelick te besitten.

Ontbieden daer omme ende bevelen onsen drossaet, schoutet, rentmeester, borghemeesteren, scepenen ende rade onser stadt van Breda nu zynde ende namaels wesende ende allen anderen onsen officieren, dieneren ende ondersaten, dat zy den voirs[creven] begynnen desen onsen consente, ghifte, ghelooft ende octroye ende van alle den inhouden van desen zoe in rechte als buyten rechte doen laten ende ghedooghen rustelick, vredelick ende volcomelick ghenyeten ende ghebruycken zonder hen te doen noch te laten gheschieden nu noch in toecomende tyden eenighen hinder, stoot oft letsel ter contrarie.

Ende des t'orconden hebben wy onsen zeghel hier doen hangen.

Ghegheven in onser voirs[creven] stadt van Breda den lesten in junio int jaer ons heeren duysent vyfhondert een ende dertich.

Op de plyke links : " By mynen heere den grave "
get: Strepen

op verso : Weegens het verplaatse
van het Begijnhof
in juni 1531